

Avancem cap a l'Europa pròxima

Manifest Dia d'Europa

Europa es troba en una cruïlla, tant pel que fa a les seves finalitats com a la seva identitat i mecanismes de decisió. Només amb institucions comunitàries que ostentin prou legitimitat es podrà tirar endavant el procés polític necessari per fer d'Europa l'espai de progrés i llibertat per a tots.

La cimera del Consell Europeu de Niça no va satisfer les expectatives en aquest sentit. En les reformes aprovades varen prevaler la timidesa o la indefinició. Això fa témer un retrocés cap a una visió intergovernamental que paralizzi el procés d'integració. No obstant, en un moment com l'actual, en què la ciutadania europea ha fet majoritàriament confiança a les forces progressistes en els governs dels Estats membres, es donen les condicions per fer un pas valent cap a una delimitació clara de les competències entre els diferents nivells de govern -local, regional, estatal i europeu-, de manera que cada un d'ells assumeixi plenament la seva responsabilitat política en la presa de decisions. Creiem que és hora de formular obertament propostes per tal que Europa esdevingui una Federació, compromesa en apropar la gestió política als ciutadans i ciutadanes

1. Europa s'ha de construir comptant amb la seva ciutadania. La democràcia europea s'ha d'estendre amb la participació de tothom, sumant esforços i sensibilitats diverses. L'àmbit local és la instància des d'on es pot assegurar millor la diversitat del continent, el seu equilibri territorial i la sostenibilitat de l'entorn. Cal que la presa de decisions es produeixi en el nivell de govern més proper possible als ciutadans i ciutadanes.

Més veu per als ciutadans i ciutadanes

2. Els municipis han d'estar estretament associats a aquelles polítiques de la Unió Europea que vetllen pels ciutadans. D'aquesta manera, les unitats locals podran respondre millor als fenòmens migratoris, explorar solucions específiques a l'atur i desenvolupar estratègies econòmiques que augmentin la competitivitat per mitjà de l'especialització en allò que millor poden oferir.

Cedir la iniciativa als municipis

3. Les regions han adquirit un protagonisme creixent en la cooperació econòmica i cultural a Europa. És necessari que, quan el paper de les regions sigui reexaminat en la cita del 2004 a Berlín, les institucions de la Unió els atorguin veu pròpia en la construcció europea. Cal impulsar encara més la cooperació transfronterera, com a instrument per unir esforços en qüestions que afecten ciutadans d'Estats diferents i avançar cap a identitats flexibles i integradores.

Les regions, peces clau de la nova arquitectura europea

4. Catalunya ha de ser pionera dintre del regionalisme europeu. El govern de la Generalitat s'ha concentrat en fer de la projecció internacional del nostre país una operació publicitària al servei d'interessos sectorials. És urgent redreçar la projecció exterior catalana fent valer la nostra immillorable posició geogràfica com a pont entre la Mediterrània i el continent, revaloritzant aquells lligams regionals que tenen més incidència col·lectiva i contribuint amb elements innovadors al debat sobre l'Europa de les Regions.

Catalunya, pionera a Europa

Avancem cap a l'Europa pròxima

5. Els Estats membres de la Unió podran afrontar els múltiples reptes del futur si avancen cap a un nou vincle de tipus federal. Davant la necessitat d'adaptar-se a la globalització econòmica i d'aprofundir en la descentralització política, els Estats han de subratllar, més que mai, la seva dimensió d'espais cívics que vetllen pel control democràtic i la pluralitat. Des d'aquesta base, estaran en condicions de construir Europa, allunyant els temors a la pèrdua de la pròpia sobirania.

Els Estats,
impulsors d'un
nou civisme

6. El govern espanyol no ha assumit el compromís ferm i entusiasta que Europa demana. En canvi, oscil·la entre la improvisació i l'atrinxerament en l'exclusiu interès nacional. Hi ha una altra manera de fer les coses: Espanya ha de recuperar el discurs d'il·lusió que va mantenir durant la dècada que va seguir al seu ingrés a la Comunitat, convertida després en Unió. Hem de ser líders en idees, insistir en què la defensa dels interessos dels nostres ciutadans sempre va aparellada a la visió de "més Europa". Així, cal redefinir de manera justa la política de cohesió per tal de garantir el desenvolupament de les nostres regions més necessitades dintre d'un nou sistema integral i cal intensificar la tasca explicativa sobre els avantatges que la introducció de l'euro ens aporta en el vast espai econòmic europeu.

Reprendre
amb entusiasme
el compromís
per Europa

7. L'ampliació és el més important dels reptes immediats de la Unió Europea. El nostre país no pot estar-hi d'esquena, sobretot si tenim en compte un fet que sovint s'oblida: les noves adhesions eixamplaran la dimensió Sud de la Unió. A les ribes de la Mediterrània, almenys quatre Estats esdevindran nous membres: Xipre, Malta, Eslovènia i Turquia. De la mateixa manera que a l'Est cal substituir el simple bon veïnatge amb Rússia i els països de la Comunitat d'Estats Independents per formes d'estreta cooperació, el Procés de Barcelona ha de prendre un nou vigor en l'eliminació de les barreres que separen les dues ribes de la Mediterrània.

L'ampliació,
cabdal per a tots

8. La Política Exterior, de Seguretat i de Defensa Comuna, en procés de formació, assegurarà una nova presència d'Europa en els afers mundials. Es dibuixen possibilitats per a una nova relació amb les diverses àrees del món, basades en el partenariat i la superació dels greuges heretats de l'etapa colonial. Només sobre aquesta base conciliarem la plena expansió de l'economia europea en el mercat mundial amb el desenvolupament dels països més desfavorits. El rol d'Europa en el món ha d'estar marcat per la difusió dels seus valors, de manera que, sumats als existents en d'altres realitats polítiques i culturals, puguin configurar formes de govern i justícia globals.

Europa,
una potència
de "rostre humà"

9. Les reformes institucionals en el si de la Unió són cada dia més necessàries per fer possibles aquests nous escenaris. Cada dia som més els que creiem que cal recollir aquests canvis en una Constitució per Europa, tal com proposà el company Johannes Rau, cap d'Estat d'Alemanya, en el seu discurs al Parlament Europeu el 4 d'abril de 2001. A part de simplificar de manera definitiva l'arquitectura institucional, per fer possible l'entrada de nous membres, el text constitucional ha d'aplegar la Carta de Drets Fonamentals i el repartiment de competències. Això permetrà agilitzar la presa de decisions i fer-les més transparents i accessibles a la participació de la ciutadania. El llenguatge de les institucions haurà de resultar molt més entenedor per a tothom.

Per una
Constitució
federal

10. El nou federalisme pren forma com a l'estímul crucial per als propers passos de la construcció europea. A través d'un procés constituent, els Estats i els pobles de la Unió han d'encaminar-se cap a la Federació per tal d'aprofundir en la democràcia, la participació col·lectiva i la identitat comuna. S'ha de tractar d'un sistema en què cada Estat decideixi sobiranament el seu model constitucional i el seu sistema polític. El Parlament Europeu i el Consell de Ministres han d'esdevenir un veritable parlament bicameral. El President de la Comissió ha de ser escollit per sufragi universal directe. Per tal que tot això sigui possible, cal apel·lar a la plena mobilització de la societat civil i dels seus col·lectius.

Una nova etapa:
el nou federalisme

Correspon a tots els ciutadans i ciutadanes la tasca d'iniciar aquest procés audaç.